

На нашу думку, до загальноприйнятих принципів варто долучити принципи врахування конкурентних переваг та економічного динамізму.

Основними напрямками інвестиційної політики в Україні мають бути: послідовне зниження регуляторного тиску на інвесторів і відсутність диверсифікованих джерел інвестицій, нерівномірність їх розподілу між регіонами; зростання динаміки інвестування не лише в галузі зі швидким обігом капіталу, а й у високотехнологічні або стратегічно важливі для держави сфери; зниження соціального напруження, досягнення остаточного підходу у виділенні коштів на потреби соціальної сфери; створення ефективних форм і механізмів управління інвестиційною діяльністю.

Список літератури:

1. Дашковська І.Б. Деякі аспекти державного регулювання інноваційної діяльності в Україні / І.Б. Дашковська // Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Ekonomika/2011_698/06.pdf.

2. Малько А. Правовые стимулы и ограничения: двоичность информации как метод анализа / А. Малько // *Общественные науки и современность*. – 1994. – № 5. – С. 67–76.

3. Медвідь Я.Ф. Державне управління інвестиційною діяльністю в Україні / Я.Ф. Медвідь, Я.І. Ніколаєва // *Наукові праці МАУП*. – К., 2011. – №1 (28). – С. 107–112.

4. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності 11 вересня 2003 року № 1160-IV [чинний] // *Відомості Верховної Ради України*. – 2004. – № 9. – С. 79.

5. Про концепцію регулювання інвестиційної діяльності в умовах ринкової трансформації економіки [Електронний ресурс] / Постанова Кабінету Міністрів України від 1 червня 1995 р. № 384 – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/384-95-%D0%BF>.

СУЧАСНІ ВИМІРИ ЦІНОУТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ

*Рудич О.А., аспірант кафедри фінансів і банківської справи,
ПНТУ ім. Ю. Кондратюка, м. Полтава, Україна*

В сучасних умовах ведення діяльності будь-яким суб'єктом господарювання передбачає наявність постійного моніторингу стану справ в економіці, особливо в частині взаємодії ринку та процесу ціноутворення. У даному випадку на вершину кута слід ставити створення дієвого механізму поєднання економічних інтересів підприємців та соціально-економічних інтересів споживачів. При цьому слід правильно встановити принцип раціональної побудови фінансових взаємовідносин, що буде відповідати суспільно необхідному рівню розвитку економіки.

Так, класиками з теорії цін на ринку можна вважати Дж.Бермана, П.Дойль, Ф.Котлера, М.Портера, Т.Негл, А.Гриценка, В.Коренева, В.Тарасевича, Л.Шкварчука та інших. Але зазначені класиками постулати в наслідок специфічності ситуації слабкоадаптовані до реалій економіки України, а розробки вітчизняних вчених залишають окремі питання недостатньо висвітленими, що значно знижує ефективність обраної цінової політики. До них належать і особливості встановлення впливу ціни на формування конкурентних відносин.

В країнах з ринковою економікою ціни є об'єктом постійної уваги і регулювання зі сторони держави. Впливаючи на ціни, вона домагається здійснення певної структурної політики, приборкання та утримання інфляції, посилення конкурентоспроможності як на внутрішньому, так і на міжнародному ринку [2].

Дослідження проблеми цін і ціноутворення в період переходу від єдиної цінової системи до ринкової має свою специфіку в Україні: не дивлячись на протилежність систем господарювання, перехід характеризується наступністю розвитку. Ця наступність істотно відмінна від багатівікового еволюційного розвитку, результати якого дала розвинута ринкова економіка з її механізмами господарювання, заснованих на законах і категоріях товарного виробництва. Сутність її двояка: злам збанкрутілої, економічно і соціально неефективної системи, по-друге, використання елементів загально-цивілізаційного, що мало місце у цій системі. Минуле і сучасне – це єдиний безперервний процес прогресивного розвитку, якими б катаклізмами він не супроводжувався. Відступ від цього принципу, повністю ігноруючи минуле, особливо коли це стосується трансформаційних змін в економіці України, може мати тільки негативні наслідки [1].

Формування цінової політики в Україні було спрямовано на забезпечення відповідності цін між галузями національної економіки, враховуючи еквівалентність обміну між ними. Так, наприклад, якщо на певному сегменті товарного ринку спостерігається збільшення обсягів пропозиції в результаті чого фіксується зниження цін на товар, підприємству необхідно збільшувати обсяги виробництва, при цьому знижуючи обсяги реалізації. Однак, варто відзначити, що постачання продукції (за встановленою ціною) постійному споживачеві не повинне припинятися (зміну умов договору щодо обсягів постачання необхідно визначати на початковому етапі взаємодії даних суб'єктів господарювання) за жодних умов зміни ринкової ситуації. При цьому умови довгострокових договорів на постачання товару мають містити умови гнучкого ціноутворення, що дозволяє враховувати зміни кон'юнктури ринку та більш повно реалізовувати економічні інтереси товаровиробника [3, 4].

Якщо ж, на ринку має місце тенденція до зниження цін на продукцію, а отже збільшення обсягів попиту з боку потенційних споживачів, вважаю, що підприємству знов-таки необхідно зменшувати обсяги реалізації продукції на фоні збільшення обсягів виробництва, тобто реалізовувати стратегію очікування.

Якщо ж на якомусь сегменті товарного ринку фіксується збільшення цін, в результаті чого відбувається зменшення обсягів попиту, то підприємству, на мою думку, необхідно або ж збільшувати обсяги пропозиції, або ж утримувати їх на

попередньому рівні. При цьому зміни обсягів виробництва повинні мати ритмічно-поступовий характер. Підприємства мають уникати стрімких зрушень в обсягах виробництва (тобто стабілізувати процес), допускаючи їх в обсягах пропозиції.

Встановлено, що при стратегії розширення за першого варіанту розвитку кон'юнктури ринку (збільшення обсягів пропозиції – зниження цін) в результаті зниження ціни на 1 відсотковий пункт підприємству необхідно збільшувати обсяги виробництва за рахунок інтенсифікації технологій на 1 відсотковий пункт, при цьому знижуючи обсяги реалізації продукції практично на 4 відсоткових пункти.

Якщо ж на ринку за стратегії розширення спостерігається зниження рівня цін (на 1 відсотковий пункт) та збільшення обсягів попиту, то вважаємо за необхідне підвищувати обсяги виробництва продукції на підприємстві приблизно на 8 відсоткових пунктів, однак, як показали здійснені розрахунки, обсяги реалізації необхідно скоротити майже на 4 відсоткових пункти, як і при першому варіанті розвитку кон'юнктури ринку.

У випадку зменшення обсягів пропозиції – підвищення цін (на 1 відсотковий пункт) суб'єкту господарювання необхідно збільшити обсяги виробництва на 8 відсоткових пунктів за рахунок інтенсифікації технологій. При цьому також слід збільшувати і обсяги збуту продукції практично на 4 відсоткових пункти.

Якщо ж на ринку фіксується четвертий варіант розвитку кон'юнктури ринку, то при стратегії розширення обсяги виробництва продукції на підприємстві пропонуємо не змінювати (тобто, стабілізувати), однак підвищувати обсяги збуту потрібно майже на 4 відсоткових пункти за рахунок інтенсифікації продажів та диференціації збуту.

Однак, застосування розглянутих стратегій підприємством передбачає необхідність постійного, планомірного та достовірного відстеження кон'юнктурних характеристик цільового ринку продукції з використанням інструментів маркетингових досліджень, цінового моніторингу, а також сучасних методів прогнозування та планування. Тобто без релевантної інформаційної бази доведення запропонованих стратегій до рівня практичної реалізації у вигляді відповідних управлінських процедур унеможлиблюється.

Науковість ціноутворення полягає в прийнятті та врахуванні дії об'єктивних економічних законів ринкової економіки, згідно з якими формуються ціни: закон вартості, закон попиту та пропозиції. Крім цього, реалізація даного принципу передбачає поглиблений аналіз кон'юнктури ринку, вивчення діючої системи цін та їх динаміки, дослідження об'єктивної інформації та прогнозування попиту, витрат, якості товарів та продукції, виявлення основних ринкових факторів зміни цін та тенденцій розвитку виробництва.

Список літератури:

1. Голощапов Н.А. Организация ценообразования на предприятии: учеб.-практ. пособие / Н.А. Голощапов. –М.: ГЕЛАН, 2001. – 359 с.

2. Про захист економічної конкуренції : Закон України за № 2210-III від 11 січня 2001 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.

3. Cheung, F.X. Wang Adjusted Concavity and the Output Effect under Monopolistic Price Discrimination / F.X. Cheung // Southern Economic Journal, 1994. - Vol. 60. - pp. 1048-1054.

4. Edgeworth F.Y. Monopoly and Differential Prices / F.Y Edgeworth // Economic Journal, 2011. - Vol. 81. - pp. 139-148.

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІ РЕАЛІЇ І ЇХ ВПЛИВ НА ПОТЕНЦІАЛ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

*Сімахова А.О., асистент кафедри економіки та управління
національним господарством,
Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара,
м. Дніпропетровськ, Україна*

Понад двадцять років тому на конференції ООН з навколишнього середовища і розвитку у Ріо-де-Жанейро була прийнята програма забезпечення суспільної динаміки на ХХІ століття. Вона в силу специфічних вимог і рішень по їх дотриманню отримала назву моделі сталого розвитку. Її базовим принципом був імператив посилення взаємозв'язку економіки, соціальних аспектів і екології, а джерельною базою мало стати оптимальне використання обмежених ресурсів на основі техніко-технологічних новацій.

Керуючись цими методологічними вказівками, спектр концептуальних поглядів на сутність поняття «сталий розвиток» можна ідентифікувати зі спрямованим у просторі і часі процесом, описуваним масою кількісних і якісних характеристик, прив'язаних до насущних реалій людини.

ООН відстежує рівень розвитку і змін добробуту країн світової спільноти за змінами вартості створеного ВВП загалом і на душу населення.

За нашими розрахунками, зміни індексу ВВП та ВВП на особу населення впродовж 1990-2012 рр. формують дві тенденції: рецесію у 1990-1999 рр. і зростання у 2000-2012 рр. за виключенням 2009 р., в якому відтворено наслідки впливу світової фінансової кризи. Рецесія пояснюється тими трансформаційними змінами, які були започатковані з набуттям незалежності, а всі подальші можна пов'язувати зі становленням і розвитком змішаних форм господарювання та задіянням потенціалу раціональності приватного власника тощо.

Але методологічна платформа осмислення стану з забезпеченням сталого соціально-економічного розвитку знаходиться, на наш погляд, в іншій площині. За умови залучення методики розподілу Світовим банком країн за рівнем економічного розвитку, при обсягу ВВП на особу в 770 – 3050 дол. США країну наділяють якостями доходу нижче середнього і в межах 3050 – 9400 з середнім доходом [1]. За